Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА
LIBERTY

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

Рôкъ IV. | Мт. Кармель, Па. Четвергъ 3-го Грудня 1896. | Число 49.

Калєндарь.

Грудень.

3	Ч.	ВВЕДЕНІЄ ВЪ ХРАМЪ ПР. БОГ.
4	П.	Филимона. Кикилія
5	С.	Амфілохія. Григорія акраг.
6	Н.	28. по СОШ. Катерины
7	П.	Климента папы. Петра ал.
8	В.	Алипія стовпника
9	С	Якова муч., Паллядія

Змѣстъ

Вôдъ „Союза“. — Чого намъ сподѣватись за президентурою McKinley-а? — Вѣсти зъ Америки. — Вѣсти зъ краю. — Новинки. — Посмертни вѣсти. — Справы робôтничи. — Фейлетонъ: Наука о людяхъ. — Пяниця. — Оголошеня.

Звертаємо увагу на адвертайзментъ правительства канадійского: Free Homesteads!

До всѣхъ членôвъ „Руского Народного Союза“.

Хто хоче на выпадокъ
забеспеку мати,
Хто хоче по женѣ посмертне дôстати,
Женѣ, дѣтямъ центъ
зашпаровати,
Та ще и добрымъ Русиномъ остати, —
най таки нынѣ ще запишесь до нашого товариства „Рускій-Народный Союзъ“.

Братя Русины, розметени по всѣхъ кутахъ великои Америки!

Вступаймо чимъ скорше до нашого правдивого руского товариства „Союзъ“, лучѣмъ ся въ одну велику, могучу, руску родину, а задрожить ворогъ передъ нами. Кождый зъ насъ, хто лишь говорить рускою мовою, вызнає руску вѣру, єсть и хоче на всегда остати вѣрнымъ своѣй матери, бѣдной Руси, нехай заразъ приступає до насъ, бо въ союзѣ сѣла. Лучѣмъ ся, бо сешь не тяжко. Бôльше охоты до всього, що руске, лишь 50 цнт. мѣсячно. — За то дає „Союзъ:“

$500 посмертного.
250 за жену.
250 за втрату руки и ноги.
500 за нездôбнôсть до працѣ, и богато иншихъ улекшень. У насъ нема иншого мѣсячного податку, кромѣ 50 ц.

Панове секретарѣ, всѣ поважани члены!

Параграфъ 9. буква в) статутôвъ нашого товариства дуже важный. Перечитайте его. Лишь тогды, якъ кождый зъ насъ буде уважати то своимъ першимъ обовязкомъ — выконати той параграфъ въ цѣлости, тогды лишь сотворимъ собѣ въ Америцѣ могучу Русь. Не нарѣкаймо, лишь приступаймо, бо ту въ Америцѣ:

Не часъ братя бапувати,
та не часъ тужити —
а часъ братись всѣмъ до працѣ:
роботу робити...

Лишь возьмѣмъ ся всѣ у едно,
у „Союзъ“ вступаймо,
и у наши Братства руски;
„Свободу“ читаймо!...

А внетъ стануть шановати
насъ чужіи люде.
Любовь, згода запанує
и добре намъ буде!...

Иванъ Глова
предсѣдатель.
О. М Стефановичь
секретарь.

Зближаєсь пôврôкъ адміністраційный. Всѣ члены, котри залягають зъ мѣсячнымъ, мають въ першôй половинѣ мѣсяця Децембра выровнати свои залеглости. ПП. секретарôвъ просить ся ласкаво на мітінґу звернути увагу на то членôвъ-довжникôвъ, бо въ Януарію має сголоситись справоздане касове за пôврôкъ, тожь мусить бути всьо заплачено. За статуты и грамоты належитôсть 25 цнт. прошу разомъ зъ мѣсячнымъ заслати до головн. касієра. Хто ще не дôставъ статута, або грамоты, нехай зголосить ся чимъ скорше и подасть свою точну адресу.

Зголосѣть ся по дуже гарни вôдзнаки!

Rev. N. Stefanowicz, 715 Carson Str. S. S. PITTSBURG, PA.

ВЖЕ ВЫЙШОВЪ

ПЕРШІЙ РУСКО-АМЕРИКАНСКІЙ КАЛЄНДАРЬ „СОЮЗА“

НАКЛАДОМЪ ТОВАРИСТВА „СОЮЗЪ“

Впорядивъ: **Нестеръ Дмитрôвъ**

Mt. Carmel, Pa. 1897.

Обширна книга, 15 аркушôвъ друку; повѣсти, научни статѣ, поезіи — смѣхъ и правда, адресаръ всѣхъ братствъ, парохій и священникôвъ. Портреты церковь, плебаній и найзнаменитшихъ рускихъ патріотôвъ.

Въ хатѣ кождого письменного американского Русина повинна та книжка находити ся.

Можна дôстати за 55 цнт. зъ пересылкою почтовою у

Rev. Nestor Dmytriw
Mt. CARMEL, PA.

БРАТЯ РУСИНЫ!

Прекрасный „Калєндаръ“ на рôкъ 1897 вже готовый и розôсланый до всѣхъ рускихъ патріотôвъ, щобъ роспродали помѣжь своими знакомыми ту гарну книжку, що выйшла коштомъ нашого товариства „Союзъ“. За незмордовану роботу и старанность, зъ якою впорядковавъ О. Н. Дмитрôвъ ту першу велику руско-американьску книжку, „Руско-Народному Союзови“ не стає словъ, щобъ въ имени своихъ членовъ вложити ему щиру подяку. Просто не хоче ся вѣрити. Самои лишь части научнои и забавнои єсть 172 сторôнъ стислого друку; 26 розмаитыхъ образôвъ и портретôвъ; 10 поезій — пѣсней; таки научни статѣ якъ „Исторія Руси“, „Угльокопы“, „Грôмъ та блискавка“, „Положене Русинôвъ въ Америцѣ“, богато жартобливыхъ оповѣдань, адвертайзменты 25 нашихъ патріотôвъ, бізнесѣстôвъ, всѣ братства, всѣ церкви — все то такъ уложено, щобъ задоволити кождого Русина, тымъ бôльше члена „Р. Н. Союза“. Повтаряємъ ще разъ — намъ бракує слôвъ, щобъ гôдно подякувати О. Н. Дмитрову за его трудъ. Нагородою за его працю буде ему то, о чôмъ вôнъ самъ вспоминое на самôмъ початку книжки: „Я сповнивъ свôй обовязокъ такъ, якъ найлѣпше хотѣвъ и умѣвъ. Найлѣпшою нагородою за мою працю буде се, если та спора книжка буде находити ся въ хатѣ кождого письменного Русина-американця“.

Вôдзываємось прото до Васъ, братя Русины:

Умѣймо бути вдячными за тяжкій трудъ, старанну працю! Булобъ се непростимымъ грѣхомъ, єслибъ кождый не купивъ собѣ „Першій руско-американскій Калєндарь Союза“. Лишь 50 цнт. дуже груба книжка. На цѣлый рôкъ єсть що читати. — Пишѣть до: Rev. N. Dmytriw — Mt. Carmel, Pa.

Пращайте!

Вôдъ Выдѣлу „Руско-Народного Союза“.

Иванъ Глова
предсѣдатель.
О. М. Стефановичь
секретарь.

Чого намъ сподѣватись за президентурою McKinley-а?

(Конець.)

Панове републикане-фабриканты знижали все платню своимъ людямъ систематично и неразъ дуже значно, коли противно малесеньке лишь пôдвызшене платнѣ не обходилось нѣколи безъ великихъ жертвъ зъ стороны робôтникôвъ, якъ страйкôвъ, крайни нужды и т. и. и безъ спроваджуваня войска, проливу крови и арештôвъ зô стороны фабрикантôвъ. Если-бы були републикане капиталісты такими добродѣями робучихъ людей, тогды певно робôтники не булибъ видѣли потребы закладати робôтничи товариства и всѣлякого рода „Юніи“. А треба знати, що „юніи“ тѣ не на що инше позакладани, якъ тôлько на тое, щобы лучити разомъ робучій народъ, для борбы зъ добродѣями-републиканцями. — На подставѣ засадъ, що громада великій чоловѣкъ и оденъ за всѣхъ а всѣ за одного стоять тѣ „юніи“ и не дають кривдити своихъ членôвъ панамъ капиталістамъ и знижати ще бôльше и такъ вже низку платню. Розумѣє ся, панове фабриканты на всѣлякого того рода „юніи“ дуже неласкави, бо мусять троха лѣпше зъ тыми, що до „юніи“ належать обходитись, а кромѣ того мусять имъ платити и платню лѣпшу. Злôсть фабрикантôвъ на членôвъ „юній“ видна и въ тôмъ, щобъ где-некотрыхъ фабрикантôвъ не принимають юніовыхъ робôтникôвъ, а если кождый до неи належить зъ роботы его выганяють и всѣми способами старають ся такому шкодити. Взагалъ бажанемъ, если не явнымъ, то бодай скритымъ ихъ фабрикантôвъ єсть, защити и розбити „юніи“ того они сподѣють ся за президентуры McKinley-а досягнути.

„Well, скаже чоловѣкъ може дехто, то буде добре. Ось наши люде жють и до „юній“ не належать, а тѣ „юніи“ то тôлько роботу людямъ подберають. Не оденъ дôставъ ся добру роботу, такъ понаставали якись „юніи“ — приходить до фабрики, а басъ ся пытає: маєшь папери т. є. чи належишь до „юніи?“ — нѣ — пôшовъ и навѣть нѣчо не говори бôльше. — Я знаю, що такъ певно неоденъ скаже и не оденъ на „юніи“ нарѣкає, але лишь такій, що не розумѣє рѣчи. Правда, що наши люде жиють безъ „юній“, але за то правда и тое, що басове зъ ними роблять що хотять, гôршь худобы зъ ними ся обходять, а платню выплачують, коли и якъ имъ ся подобає. Не таке въ юнійовыхъ фабрикахъ. Нехай-бы тамъ басъ такъ обôйшовъ ся зъ першимъ лѣпшимъ, якъ зъ нашими ся обходять! Бѣ якъ оденъ мужь застоялись за него, за его кривду. А у насъ що? У насъ не тôлько що оденъ за другимъ не обстане, а ще насмѣєсь зъ него, если той „сака“ неслушно дôстане, або въ якій иншій спосôбъ его вкривдять. Що бôльше, у насъ не оденъ, що троха зъ анґлійска знає, тамъ „гаду“, „гавая“ и еще пару якихъ слôвъ, пôйде самъ неразъ до баса затрѣтує ему и безъ найменшои користи и причины набреше таки на свого чоловѣка, очернить — и чоловяга невинно роботу втратить. Лучаєсь и такъ, що таки сами свого чоловѣка въ роботѣ осмѣвають, поштуркують — а вкôнци и выгрызуть. Чи не такъ може? Чи не правду кажу? Та все то темнота и глупота наша и певно, що мѣжь такими людьми „юніи“ годѣ бути, але зъ сего не выходить, щобы „юніи“ були непотрѣбни. Ба я вамъ ще и таке скажу, що если-бы не „юніи“, то и вы бы не такъ спѣвали. „Юніи“ ще (price) цѣну тримають и боронять всѣми силами, щобы фабриканты не знижили сѣ бодай на дôлъ, если вже не хотять нѣчого пôдвызшити. Если отже они въ юніовыхъ фабрикахъ прайсъ тримають и не дають ему упадати, то и въ неюнійовыхъ фабрикахъ — хочь платять и менше, то мусять все менше бôльше дивитись и на юніови фабрики и ихъ платню, а то разъ длятого, що не може бути великои рôжницѣ за таку саму роботу, хочь-бы въ рôжныхъ фабрикахъ, а по друге тому, що властителѣ неюнійовыхъ фабрикъ боять ся, щобы робôтники зъ ихъ фабрикъ не заложили и собѣ такожь „юніи“, видячи еѣ добри наслѣдки и не жадали платнѣ вызшои. Такъ отже „юніи“ для долѣ робôтникôвъ такъ тыхъ, що належать до нихъ, якъ почасти и для тыхъ, що до

(Продовжене на другôй сторонѣ.)

5

НАУКА О ЛЮДЯХЪ.

(АНТРОПОЛЬОГІЯ.)

Написавъ П. Т.

(Дальше).

Землѣ, о котрыхъ говоримо, вôдъ давна суть залюднени. Але наука мало що дослѣдила родовôдъ тыхъ людей, якъ такожь мало що знає о ихъ теперѣшнôмъ житю. Можна догадуватись, що люди, котри замешкують си землѣ, прійшли зъ вôдки инде, бо не суть вытревали на горячо. На просторѣ, о котрôмъ бесѣда, мешкає дуже богато всѣлякихъ народôвъ. Въ самôй Бразиліи числять 387. Середъ 60—80 тыс. индіянъ вырôжняють до 200 языкôвъ. Европейцѣ вынищили вже майже тубильцѣвъ.

Культура тыхъ народôвъ вагає ся помежи дикостію у ботокудôвъ а такъ высокимъ степенемъ поступу, якій завважуємо у омаґуôвъ. Ботокуды жиють невеличкими ордами. У аровакôвъ належане до роду йшло по вôтцеви, у караибôвъ по матери. Многоженьство истнувало тôлько у начальникôвъ. Вôдрубнôсть занять истнувала пôсля полôвъ. Рано, коли чоловѣкъ спочиває еще въ гамаку, жѣнки купають ся и приготовляють снѣдане. Мущины, пробудивши ся, идуть до купели, по снѣданю лежать въ гамаку и грають на сопѣлцѣ якусь одностайну пѣсеньку, вырывають волосє зъ бороды, балакають; жѣнки вештають ся коло господарства. Ночею пôдкладають огонь пôдъ гамаками. Цѣла осада мешкає въ однôмъ домѣ, поодинока родина має въ нѣмъ свôй гамакъ и огнище. Дежь въ осадѣ кôлька домôвъ, тамъ є будинокъ громадскій, въ котрôмъ сплять вояки и гостѣ. Крôмъ файки, оружя и гамаку — все спôльне. Плоды, зôбрани зъ плянтацій, складає ся въ громадскихъ шпѣхлѣрахъ, и кожда родина отримує свою пайку.

На полудни вôдъ краѣвъ, о котрыхъ мы згадували, тягнуть ся степы, а далѣ широки каменисти просторы Параґваю. Чимъ бôльше на полудне, рослинность стає убожша, дрôбни громадки струсѣвъ становлять цѣлу мѣсцеву звѣрину. Декуды управляють трохи кукурудзи та бавовны, ловлять рыбы та полюють на звѣрину. Залюднене дуже слабе и дике.

Нападъ европейцѣвъ выкликавъ величезни змѣны: пôвъ рôльникôвъ змѣнивъ на розбишакъ, декотри жь племена зовсѣмъ вынищивъ. Розбишаки суть тамъ дуже небеспечни. Анѣ пôзный вѣкъ, анѣ слѣпота, анѣ инша немôчь не повстримує ихъ вôдъ вандрôвки. Все суть въ руху: ѣздять, полюють, плывають. Жиють на карку коня. Ходять майже голи. Не знають гончарства. Устрôй суспôльный полягає на громадѣ... У декотрыхъ племенъ знайшли высоко розвинену громаду, а навѣть федеративну демократію, якъ у аравкôвъ. У того народу всѣ важни справы рѣшали зборы всѣхъ. Достойники були тôлько слугами народу. Они вѣрили въ Пилата — сотворителя, душу неба, що тримає громы въ своихъ рукахъ. Чести не вôддають божескимъ „ульменамъ“ жаднои. Хлопцѣ у нихъ вôдзначають ся смѣлостю а навѣть зухвальствомъ; нѣколи ихъ не карають, уважаючи то за рѣчь понижаючу, котра зробить зъ будучого мущины боягуза и позбавить его почутя обовязкôвъ вояка. Мѣстъ не люблять, бо уважають мѣсцями неволѣ. Еще мусимо сказати кôлька слôвъ о середучôй Америцѣ, Мексику и околици озера Тітікака. Коли Европейцѣ тамъ показались, застали вже досыть розвинену культуру. Людность займала ся рôльництвомъ, справляла поля навозомъ а навѣть збудовала системы иріґаційни (наводнене. Але при тôмъ всѣмъ були люде ти людожерцями, ѣли кукурудзу зъ кровію людскою, пускали полонникамъ своимъ кровь зъ языка, ушій. Европейцѣ знайшли въ Мексику надзвычайно богато золота, рôжни-прерôжни окрасы зъ золота, дахи, якъ говорять изъ золота, и думали, що то мусять бути народы высоко цівілізовани. А тымчасомъ неправда! Показалось инакше. Знайшли богато мовъ, дикихъ гôрнякôвъ, спокôйныхъ рôльникôвъ и упослѣдженыхъ рыболовôвъ. Догадують ся, що всѣ теперѣшни высши культуры повстали зъ давнои спôльноты.

Найцѣкавшій знайшли учени устрôй суспôльный у Инкôвъ близь озера Тітікака, хоть ще не є цѣлкомъ выслѣдженый. Людность, мабудь, була подѣлена на нисши и высши громадки, зложени зъ 10, 100, 1000, 10000 родинъ. Грунты роспадали ся въ кождôй осадѣ на три части: одну на потребу жерцѣвъ, другу роду инкôвъ, трету люду. Ту послѣдну дѣлили помѣжь родины осады вôдповѣдно до потребъ кождои родины. Лямы належали до державы. Рядъ забеспечавъ розмѣщене людности краю, забеспечавъ кождому утримане. Нѣкому безъ позволеня не вôльно було переселяти ся зъ мѣсця на мѣсце; мущина мусѣвъ женити ся въ 24 роцѣ житя, женщина въ 18—20. Осада спôльно будовала хату для молодои пары. Достойники объѣздили що року край, щобъ довѣдатись, чи хто не гнете народу.

Розглядаючи американьску людность ударяє насъ особливо бракъ дѣяльности духовои, котрый повстає, здає ся, задля споживаня стравъ выключно рослинныхъ. Полудневи Американцѣ вызначають ся лагôдностю, послухомъ, навѣть апатією (танцюють въ спокою и обоятно). Червоноскôри пôвнôчнои Америки цѣлкомъ инши. Они бились за свою независимôсть до послѣдного, пôдчасъ коли полудневи вôдразу пôддались.

Число людности первѣснои въ Америцѣ выносила въ хвили нападу Европейцѣвъ до 10 миліонôвъ. О тôмъ якъ нищили ту людность Европейцѣ, понаписували учени досыть богато книгъ. Сеи людности теперь дуже мало. Она заховалась еще въ величезныхъ лѣсахъ и болотнистыхъ околицяхъ, а такожь и тамъ, де цвите рôльництво; число рôльникôвъ червоныхъ, помимо гнету, зростає стало; они мѣшають ся поволи зъ захожими бѣлыми и чорными, и вытворюють рôжни типы мѣшани.

VIII.

На островахъ Полінезіи, а такожь на островахъ вôдъ архіпеляґу філіпіньского до Мадаґаскару люди говорять языками дуже до себе подôбными. Дивне те, що рôжни расы людски (жовти Маляйцѣ, бѣли Индонезійцѣ, Мелянезійцѣ) говорять зближеными мовами. Въ Полінезіи мешкають люде бѣли, чорни и бронзови. Рôжниця мѣжь жовтыми маляйцями, а бѣлыми индонезійцями величезна и въ складѣ тѣла и въ дотепности. Перши мають широку, плоску тварь,

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SVOBODA“

(LIBERTY.)

Weekly aper.

The only Rusan political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United Sates and Canada, wherever the Russian language is spoke.

Published at Mt. CARMEL, PA. of each week by the „SVOBODA“ Publishing Co.

ADVERTISING RATES:

One inch per annum...$ 20.00
„ „ Six months 12.00
„ „ tree „ 7.00

All comunications should be addressed to:

„Svoboda“

PRINTING OFFICE

Mt. CARMEL, PA.

P. O. Box 13.

Предплата рѡчна 2.00
До старого краю..... 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати подъ адресу:

То „SVOBODA“

PRINTING OFFICE

P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA

Наша газета выходить що тиждня въ Четверъ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

УВАГА.

Хотячій приступити до „Сова“ най посилають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. George Chylak

OLYPHANT, PA.

И увѣдомити секретара дъ адресою.

Rev. N. Stefanowicz

715 Carson str.

S. S. PITTSBURG, PA.

Друкарня „Свободы“ выготовляе дуже точно, скоро и дешево всякій рѣчи, якъ: листы на балѣ, выгравки; статута для Братствъ; вѡдозвы, листы и въ загалѣ всякій рѣчи входячій въ кругъ дѣланя друкарнѣ, въ мовахъ: рускѡй, польскѡй и словацкѡй.

(Продовженє зъ стороны першои)

нихъ не належать, мають огромне значѣнє. Они не позволяють роботничѡй платни впадати на дѡлъ и стримують загонистыхъ фабрикантѡвъ, котрѝ-бы хотѣли знищити, обкрасти, обрабувати бѣдныхъ роботникѡвъ зѡ всего; зѡ силы, здоровля, грошa, моральности и просвѣты, щобы лишь ихъ кишенѣ були повнѣйшій и тяжшій.

Длятого то, якъ вже сказавъ я, панове капиталисты, фабриканты, а они всѣ майже републиканє — смертельнѝ вороги „юніи“ и на 1 выбрали McKinley-a, що спѣють ся при его помочи „юніи“ знищити и такъ мать свободну руку до обдиря и кривдженя всѣхъ, а недовсѣмъ розумѣе ся роботника, бо хто найнизше опть и найменше винен тому всегда найбольше дѡстане. — Але въ якій пособъ они хотять тое и помочи McKinley-a зробити и чи не моглибъ они чи то само зробити, еслибъ був президентомъ зѡставW. J. Bryan? Нѣ. Бо Bry прихильникъ бѣдного лу и бувъ бы не позволи его кривдити, анѣ trust-ѡвъ закладати, а McKinley є власно за trustами, пр котрыхъ помочи они хотя тое зробити. — Якъ? Сеяесъ вамъ скажу.

Знасте дбре, що trust — есть змова фабрикантѡвъ, котрѝ обовязуютъ ся до того, що якъ оденъ буде робити такъ и другій, примѣромъ по однѡй цѣнѣ товаръ продавати и т. и. Отже такій самъ trust може змовитись, що буде однакову платню роботникамъ платити, розумѣе ся не вышу, але нижшу. До теперь проливъ всякихъ кривдъ завдаваныхъ роботникамъ, а такъ само и противъ зниженя платнѣ, боролись „юніи“ и то имъ удавалось, якъ довго кождый фабрикантъ бувъ самъ для себе. Инша однакъ рѣчь, коли фабриканты возьмуть ся до купы, тогды и „юнія“ пѣчо не поможе. Бо припустѣмъ, що всѣ фабрики прим. желѣзнй тай юніиовй, якъ и неюніиовй скажуть одного дня, що вѡдъ днесь будемо роботникамъ о стѡлько и гроша менше платити. Цожъ тогды? Роботники кажуть — мы не годимось и зачнуть страйкувати. Неюніиовй розумѣе ся не довго, бо яко кождый самъ для себе безъ помочи другихъ, не будуть могли довго безъ роботы вытримати и стануть назадъ до працѣ за знижену платню, если ихъ мѣсця не займуть вже другій, зъ улицѣ. Юніиовй роботники помимо грошей, якій мають зложенй на часъ безроботя и страйковъ, такожъ довго вытримати не будуть въ силѣ противъ змовы всѣхъ фабрикантѡвъ, а кромѣ того ся обставина, що въ жадной фабрицѣ желѣзной не дѡстануть одного цента бѡльше вѡдъ того, що тутъ имъ обѣцяно — змусить ихъ вернути назадъ до працѣ и розумѣе ся такожъ за меншу заплату.

Видите отже, що навѣть теперь досыть сильнй „юніи“ противъ змовы всѣхъ фабрикантѡвъ, та противъ trust-ѡвъ не будуть могли боротись и тогды фабриканты будуть могли роботникамъ знижати платню, якъ имъ ся захоче и взагалѣ робити зъ ними, що схотять, а то все припомочи trust-ѡвъ и McKinley-a. Тогды кождый роботникъ буде справдѣ вѡданый на ласку и не ласку свого boss-a, буде правдивымъ бѣлымъ невольникомъ, змушеным продавати себе за пару центѡвъ, щобъ накормити себе и родину.

Кончу и повтаряю коротко все попередно сказане. Высокой тарифы, здороженя всѣхъ до житя потрѣбныхъ рѣчей, розцвѣту trust-ѡвъ, знищеня „юніи“, зниженя роботничои платнѣ и взагалѣ всякого кривдженя и збыткованя ся надъ роботникомъ зѡ стороны фабрикантѡвъ — мусимо сподѣватись за президентура McKinley-a. Хто не вѣрить — побачить. А все длятого що люде выбрали не застунника свого а застунника и приятеля панствъ!

Люде! на другій разъ выберайте не лишь на президента, а и вѡ всѣ уставодатнѣла не републикантѡвъ, але людей честныхъ и прихильниковъ бѣдного робучого люду найлѣпше такъ самыхъ чесныхъ и розумныхъ роботниковъ!

S. RITTERMANN

Dealer in News and Books

ORANGE VALLEY N. J.

Продае всякого рода книги въ рѡжныхъ языкахъ.

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Свято въ McAdoo, Pa.

Я нетерпеливо дожидавъ того щасливого дня, щобъ вѡдвѣдати нашихъ братовъ въ McAdoo, Pa. Якось не складало ся, не було вѡдповѣдной хвилѣ, щобъ заѣхати и побачити найсолѡднѣйшихъ членовъ нашого „Союза“. — Та братя нашъ самій подали менѣ способность, а то величаву способность, бо запросили мене на посвященє креста, котрый справили для цминтаря. Я зъ веселою душою поспѣшивъ на се торжество и зъ поважною мѣною, бо Выдѣлъ „Союза“ поручивъ менѣ его тамъ заступати. Се не жартъ, якъ поважне товарыство припоручае кому таку важну місію.

День 26. новембра „Thangsgiving day“, свято американске бувъ прекрасный на погоду. Тренъ сунувъ якъ чортъ до пекла и я не отлялувъ ся, якъ высѣвъ въ McAdoo, Pa. и привитавъ ся зъ моими знакомыми членами Братства св. Володиміра.

Десь коло ½12 ставъ на Сл. Божу нашъ ветеранъ О. Т. Обушкевичъ, а я зъ О. В. Мартякомъ зъ Hazleton, Pa. мавъ честь асистовати ему при Сл. Божѡй. Народа въ церкви натовпило ся множество. Братства въ уніформахъ и зъ вѡдзнаками украшали вѣрныхъ, а дяки, якъ на празнику спѣвали во все услышаніе. По Сл. Божѡй вырушили мы въ повороду на цминтаръ, щобъ посвятити величавый крестъ. О. К. Гуловичъ, сѣдоглавый старець провадивъ походъ. На передѣ маршалки на коняхъ, банда, братства въ найкрасшомъ порядку. Погода прекрасна, тепло якъ въ маю, все то настроювало душу чоловѣка до поезіи. — На великомъ цминтари красуесь величавый крестъ мармуровый, на нѣмъ распятіе сироваджене ажъ зѡ Львова (еще тогды мало знали про Самборъ). Тысячки народу залягло по цминтари, а голосъ О. Гуловича лунавъ далеко и высоко, коли заспѣвавъ: „Кресту Твоему покланяемся....“ По скѡнченю посвященя выйшовъ на пѡдвысшене О. Г. Мартякъ зъ Лянсфордъ и выголосивъ проповѣдь. Мене люде знають вже зъ тои стороны, що я не люблю нѣкого хвалити, але пѣсде правды дѣти, О. Г. Мартякъ вывязавъ ся зѡ своеи задачѣ знаменито.

По скѡнченю акту посвященя креста, по скѡнченю цѣлои парады, котра вѡдбула ся въ найкрастѡмъ порядку, удалисмо ся на обѣдъ, котрый приготовило Братство для своихъ гостей.

На тои части неофіціяльнѡй, але для тѣла пожиточнѡй пѡднявъ я коротке слово, бо довго пудить народъ, и въ имени „Союза“ высказавъ повну подяку Братству св. Володиміра въ McAdoo, Pa. за его примѣрне поведене и корректне пѡдъ кождымъ взглядомъ. Слава, котра того дня впала на Братство есть и славою „Союза“ понеже то Братство есть частиною нашои организаціи, а що есть славою частій, то есть и славою цѣлости. Предсѣдатель Братства св. Володиміра, Д. Капітула, котрый есть головою и душею не тѡлько Братства, але и цѣлои нарохіи, подяковавъ въ коротких словахъ всѣмъ — и мы удались до поменканя мѣсцевого душпастиря О. Николая Молчанього. Вправдѣ не богато насъ тамъ було: ОО. Обушкевичъ, Гуловичъ, В. Молчанѣй зъ Kingston, Pa. Г. Мартякъ, В. Мартякъ, я тай предсѣдатель „Союза“ Ив. Глова. До пѡзнои ночи розмовляли мы про наши вѡдносины. Але бесѣда бесѣдуе ся, а хлѣбъ ся ѣсть. Такъ и мы. Бесѣдували, хлѣбъ ѣли, пиво пили, тай зъ того нѣчого не выйшло и навѣть не выйде, если мы будемо все особисті уразы ставити высше церковнои и народнои роботы. А пѡсля того консеквентно у насъ не буде лѣпше, але все гѡрше и гѡрше. — Дай Боже вытримати!

О. Несторъ Дмитрѡвъ.

New Kensington, Pa.

Почтенна Редакціо!

Читаю я ту въ „Свободѣ“, щобъ все [illegible] свѡй до своего, а щобъ жидовъ обминати. Тй нявки, що въ старѡмъ краю зъ насъ кровь ссали и ту увивають ся мѣжь нами, якъ вужѣ.

Недавно заѣхавъ мѣжъ насъ нейсатый Лейба, зъ Полянъ, саноцкого повѣту и заложивъ тотъ некрестъ бучерню тай понамавлявъ людей, щобы у него брали. Понеже вѡдтакъ показало ся, що у него мясо було смердяче, то вже и наши люде не хотѣли брати. А що вонъ понахровавъ нашихъ людей, якъ прим. одного, купуючи у него ялѡвку, то вже и не згадовати.

Покрутивъ ся жидиско и якъ побачивъ, що зъ бізнесомъ не выйде, взявъ ся за винній гешефтъ. Намовивъ хлоповъ, щобъ йшли до него на бордінгъ. Дурнй хлописка послухали и далѣ до жида! Люде не вытримали на тѡмъ бордингу павѣть мѣсяця и забрали ся вѡдъ жида, а жидъ заскарживъ ихъ до сквасра, що не заплатили ему люде за бордінгъ. Оденъ чоловѣкъ зѡ встыду поѣхавъ аже до Піттсбурга, а другій такожъ розбрили ся по свѣту. Ще богато примѣровъ шахрайства того жида мѡгъ бы я навести, але не хочу нѣкого нудити, бо всюды зъ такими примѣрами можна стрѣтити ся. Моихъ братовъ Русиновъ напоминаю и прошу, най стережуть ся жидовъ, якъ огню. Свѡй до свого, якъ мае розумъ!

Русинъ.

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Допись зъ Руси Галицкои

11. новембра 1896.

Выборы соймовй въ Сяноку.

Якось передъ тыжнемъ вѡдбули ся и выборы до сойму львовского зъ сяноцкого повѣту. Тамъ повѣтъ на половину рускій, на половину польскій. Русины тамъ сила „твердй“, пишуть кождый свое два „ес“ въ словѣ рускій, за азбуку св. Кирила наложили-бы головою тай бѡльше хиба нѣчого. Рускій хлопъ тамъ темный якъ ночь, а якій Лемко бѣдный, то вы самй здоровй будете найлѣпше знали. Рускй попы тамъ аристократы великй, знають хлопа лишь въ часѣ выборовъ, а по выборахъ помиnай якъ звали... Рускй радикалы ще не добрали ся до того „твердого“ кута, а шкода велика, бо зъ тою хвилею зачавъ-бы сяноцкій повѣтъ жити рускимъ національнымъ житемъ. Правдѣ редакторъ Марковъ прослезивъ-бы ся въ „Галичанинѣ“, що „самая твердая Лемковщина испорченая“, але остаточно побачивъ-бы и вонъ, що такъ лѣпше и красше для рускои справы, якъ отъ теперь е. Торокъ кандидувавъ зъ рускои стороны адвокатъ д-ръ Искрицкій зъ Сянока, доставъ всего щось 44 голосовъ и проваливъ ся противъ польского кандидата-шляхтича. Теперь померъ той посолъ и выбирали на его мѣсце нового. Завдяки Полякамъ-мазурамъ дойшовъ польскій хлопскій рухъ и до Сяноцкого. Длятого поставили паны польскй кандидатомъ дѣдича Моравского, котрого хлопы ще не такъ дуже проклинають и ненавидять якъ другихъ дѣдичѣвъ. Зголосували разъ и показало ся, що панъ Моравскій и польскій хлопскій кандидатъ Мілянъ зъ Боська дѡстали голосовъ кождый около 80, а рускій кандидатъ панъ-отецъ Калужняцкій з Загорья всего на-всего 33!! Зъ тыхъ 33. рускихъ голосовъ були 14 голосовъ отъ цѣвъ духовныхъ, отже хлопскихъ було 19! Се чисты скандалъ! Не знати чи и и теперь буде господинъ Марковъ величати сей античный и драитивый повѣтъ словами: „самая тверда Лемковщина“?!... Зъ перного голосованя не выбрано нѣкого, бо до того трема бѡльше якъ полови всѣхъ голосовъ. При дрѡмъ голосованю дали руй хлопы свои голосы Міляна, рускій панъ-отецъ голосували, бо не хотѣли голосувати на хло (!!) Въ той способъ ма теперь Мілянъ 102 голосо а дѣдичъ Моравскій 82 голосовъ. Хлопа польско выбрали при помочи ты 19 рускихъ голосовъ. Мі на батько бувъ Русино але вонъ зрѡсъ въ панскѡ дворѣ, де бувъ довгй ро за кухара, тому приста на польске. Нехай и та кобы лишь добре заступа ся за хлопску кривду!...

Й. П.

Еміграційный опиръ.

Польскй паньско-шляхотскй газеты журять ся клопочуть ся якъ бы то за радити хлопскѡй бѣдѣ, що тысячѣ родинъ выгнала ке до Америки, ба ще бѡльше готова ихъ выгнати. Выраз той журбѣ дала передъ кол кома тыжнями Gazeta nard dowa въ статьѣ п. заг. „Upór emigracyjny“, а въ остат помѣстила числѣ она помѣстила выкликанй тою статею гад

чорнй очи, широкій короткій нѡсъ, волосе чорне, тверде; другій волосе мягке, простый, тонкій нѡсъ, уста малй. Перший повольнй и уважнй, боязливй, тупй; другій рухливй, емкій, вѡдважнй, навѣть зухвалй, здобнй. Индонезійцѣ особливо складають хорошй пѣсни; религію розумѣють и вѡдчувають глубоко.

Малезія є точкою выгѡдною, звѡдки фалѣ Индонезійцѣвъ плывуть въ дальшій околицѣ. Здае ся, що первѣснымъ мешканцемъ Малезіи бувъ чоловѣкъ чорный. Мову мають индонезійцѣ дуже просту. На примѣръ: уа значить дощь падае, два значить руа, нагрѣвати знач. ура, ракъ морскій зн. ура. На островахъ малезіи, якъ Борнео, Целебесъ, подыбуемо дуже богато добитковъ первѣсной людности. Е тамъ негрити, маляйцѣ, индонезійцѣ. Культура такожъ дуже рѡжнородна. Найвысше стоить на островѣ Явѣ. Помѣжъ всѣлякими тыми типами антропологічными належить вырѡжнити передовсѣмъ маляйцѣвъ. Они суть розбойниками морскими. Збой уходить у нихъ за найкрасше ремесло. Цѣлый зухъ осѣдае зъ кѡлькома товаришами въ кѡмъ мѣсци при березѣ морскѡмъ, здобувши славу, збирае шайку зъ 300—400 особъ, готову до всего и убиваючу въ разѣ програной справы жинки свои и дѣти, щобы самымъ вѡдтакъ згинути зъ честію. Деинде мешкають маляйцѣ въ лѣсахъ и кормлять ся рыбою. Инший зъ помежи нихъ е и рольниками. У рольниковъ рыжъ головною живою, а вино пальмове головнымъ напоемъ. Подставою устрою суспольного є група людей, котрѡй мѣжь собою не вольно женити ся. Та група людей мае спольнй грунты, зъ котрыхъ кождый мае право користати. Проводника выбирають звычайно зъ одной родины.

Всюды въ осадѣ петнуе громадскій дѡмъ, де сплять мущины села и де вѣщають уполованй головы въ кошикахъ. Польоване на головы є дуже въ звычаю у Малезійцѣвъ. Молодець, котрый хоче, щобы громада прійняла его за горожанина, мусить вѡдтяти неприятелеви голову. Коли вертае до дому дае сигналъ на трубѣ бамбусовѡй. Людность села спѣшить тогдѣ до громадского дому, де устроюють для него пиръ, на котрѡмъ дѣвчата спѣвають пѣсни похвальнй и смарують тѣло его оливою. Чоловѣкъ зъ жѣнкою може сходитись тѡлько въ вѡддѣльнѡй хатцѣ въ лѣсѣ.

По маляйцяхъ заслугуть на увагу баттаки на островѣ Суматры и деякій на островѣ Борнео. И они полюють на головы. Даякъ скорше зрече ся цѣлого маетку, якъ збору головъ, котрѡй одѣдичивъ по своихъ предкахъ. У баттаковъ истнуе людожерство зглядомъ воровъ и переступниковъ. Баттаки народъ здобный, посѣдаючій власну штуку письменну. Читати знае у нихъ майже кождый. Выробляють порохъ. Село у нихъ фортеца, а дѡмъ кождый — то башта. Село зъ сусѣдными все провадить вѡйну. Домы будують дуже довгй на высокихъ (до 20 стѡпъ) паляхъ. Устрѡй суспольный такій, якъ у маляйцѣвъ.

О народахъ замешкуючихъ острови філіпінъский можъ тѡлько повѣсти, що ихъ стосунки, та жите подобнй до того, що дѣе ся у Малезіи. На коралевыхъ островахъ мікронезійскихъ найчисленнѣйшими суть люди чорнй, подыбуютъ такожъ малезійцѣвъ та индонезійцѣвъ. Стосунки языковй суть мало выслѣдженй.

Тараносы, заселяючи островы Тарава, Понапе и Ебонъ суть добре знанй европейскимъ ученымъ завдяки працямъ Кубарого. Залюднене у нихъ густе. Пальма кокосова се найголовнѣйше жерело утриманя. Кождый островъ становить звычайно особну цѣлость політичну. Пѡдставою орґанізаціи суспольнои становить ґрупа, що выпроваджуе свѡй родъ вѡдъ спольнои прабабки. Членамъ тои ґрупы зборонено мѣжь собою входити въ подруже. Група зникае зѡ смертею женщинъ. На островахъ нелявскихъ мущина є пѡдрядною постатію суспольною. Въ домѣ жѣнки є тѡлько гостемъ. Въ громадѣ нелявскѡй кожда особа є свѣдома свого мѣсця и обовязковъ зглядомъ иншихъ. Нема мовы о подѣлѣ народу на верствы и клясы, бо и найвысшій мають рѡвнй права зъ найнижшими. Вѣкъ и федерація — засадничй пѡдставы устрою нелявского.

На островахъ Самои, Тонґа, Раратонґа, Сандвіскихъ, Н. Зеляндіи мешкають савайоры. Они суть мѣшанцями. По бѡльшѡй части суть се люди жовтй, але по тыхъ жовтыхъ можъ познати, що они десь колись выйшли зъ людей бѣлыхъ и жовтыхъ, або чорныхъ и жовтыхъ.

Жереломъ пожывы суть ту свиня и песъ, щуръ, курка. Особливо старанно годовали щуры въ Новѡй Зеляндіи. За-для браку звѣрить розвинулось людожерство.

Рольники садять дерево хлѣбове, пальму кокосову, бапапы, таро.

Головнымъ оружемъ булава, а такожъ шпілеты, пращѣ, топоры зъ дерева и каменя, дмухавки. Выробляють маты, окрашенй регулярными рисунками. Хаты чистй и въ серединѣ выложенй матами. Начиня зъ дерева кокосового тонкій, деликатній, прозорй. Особливо гарно вмѣють будувати човна.

До часу дозрѣлости ходять мущины и женщины цѣлкомъ наго. Женщины стрижуть волосе. Щобы була жѣнка красна, мусить бути товста. Мущины не стрижуть волося, часомъ передѣравлюють собѣ уши и поздрѣ. Татуоване (цѣховане) е у нихъ дуже делікатне. Выправы морскій суть намѣстностію Полінезійцѣвъ; на маленькихъ човнахъ вѡдбувають подорожѣ по кѡлькасотъ миль. Вѡйна провадилась якъ слѣдуе: Зъ рядовъ собѣ ворожихъ выступали славнѣйшій вояки, называли себе и накликували до поединку воровъ. Поволи всѣ поединкувались. Спѣвали загрѣвали до бою. „Идѣть якъ фаля, ударяйте въ ихъ ряды, якъ море о берегъ, побивайте якъ громы!“ Першого полоненика посвячали богамъ. Тй, що выграли битву, гнали побитыхъ убивали людность, рубали дерева хлѣбовй, збирали полягшихъ товаришѣвъ и хоронили ихъ въ одной могилѣ.

Вѡйны пѡдсычували людожерство. „Добрый рыбы ѣдять малй, боги боговъ, люди людей и себе самыхъ, чомужъ люде не мають ѣсти людей?“ думають собѣ тй люде. Взагалѣ чоловѣкъ Спокойного Океану є вдоволеный тем условій истнованя. Повъ годины, опов подорожный, выстало для него на вибудованя ты зъ плѣвъ и листя банапового и на огню черезъ терте. Посланисьмо кого-по чѣ, а вонъ идучи уплѣвъ для нихъ кокосовый. Подобно легко роблять мавъ завсѣгды одожу подъ рукою, бувъ у него парасолемъ, вѣщѣ хо ву вѡдъ спеки. Зъ бамбусу выроб можна було въ кождой хвили за гопора, лыжки, щѣтки до зубовъ. вѣкода не давали долго жити на

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

д-ра Яна Цемневско-
дки образованого чо-
а по прочитаню якои
ь статьѣ повинни вы-
за саму статью; они
ни звернути увагу
го, хочь бы й менше
ваного, на те, що въ
найважнѣйше, що хиб-
що добре, що нале-
бы поправити, а що
дати. Въ тôмъ пере-
ню лишаемо статью
ѣ, а слухаемо кс. д-ра
евского. И чуемо не
ну, що еміґраційный
у насъ не притихъ,
ôнъ зъ весною зновь
сильно розвинутись.
ѣдуемось, такъ само
ôдъ д-ра Олеськова,
д-ръ Цемневскій вже
ь достае зô всѣхъ
листы зъ питанями
Америку и дорогу до
И ще радить на ти
ты добрый знавець А-
ки, вченый кс. Цемнев-
? Радить мабуть лишь
ще самъ робить — поу-
несвѣдомыхъ про прав-
станъ рѣчей на пôд-
ѣ его-жь брошуры „Po-
nie kościoła katolickiego
anach Zjednoczonych pół-
nej Ameryki i zamieszka-
tam Polaków". Тымъ
е способомъ отворить ся
очи на грозячи емі-
тамъ небеспеченьства. .
довлене и акатоліза-
ле-жь ксенже докто-
не перечимо, що на
не волося добре мы-
ову въ копытнику.
о, що и ваша рецеп-
бра для Познаньщины,
ъ самй хвалите ся,
льно передрукували
Она и для вашихъ бра-
въ Галичинѣ въ дея-
разахъ була помôчна,
ливо, коли пр. рускй
ôля кинули ся пе-
кôлькома роками до
раціи въ Россію. Страхъ,
крикъ они пôдняли
тогдѣ противъ омосков
щеня и схизмы, хочь ла-
тинщене и вынародовлюва-
не тыхъ самыхъ селянъ зъ
польскои стороны е такимъ
самымъ вынародовленемъ.
Те мимо всѣхъ „добрыхъ и
лихихъ" прикметъ рецепты
кс. д-ра Цемневского — она
для Галичины показала ся
недостаточною вже хочь-бы
зъ огляду на тыхъ рускихъ
селянъ, що замѣсть въ Рос-
сію вандрують до Америки.
Нашй лѣкарѣ знають добре,
де болить та имъ страшно
записати вôдповѣдный лѣкъ.
Чому? легко догадатись. Та
на бѣду, знають свои бо-
лячки и селяне — и якъ
довго имъ не блисне бодай
надѣя на палѣпшене ихъ
економічного житя дома,
они вандрувати—муть на
край свѣта зъ нараженемъ
не лишь народности и вѣры,
але и власного житя. А на
жаль — за довго приходить
ся имъ чекати на промѣнь
надѣѣ; его опѣкуны дальше
лѣчать и безъ того здоровй
части народного орґанізму
розкидуванемъ брошуръ a la
„Położenie kościoła katolic-
kiego w Stanach Zjednoczo-
nych" и основуванемъ вôд-
ѣдныхъ союзôвъ — уби-
ють еміґраційного опира
ковымъ коломъ.

Замовляйте образки!

[illegible] редакціи можна
[illegible] слѣдуючй крас-
[illegible] образки:

[illegible] Shenandoah, Pa.
[illegible] Olyphant, Pa.
[illegible] Mayfield, Pa.
[illegible] Mt. Carmel, Pa.
[illegible] Jersey City, N. J.
[illegible] приходскій въ Olyphant, Pa.
[illegible] майнеръ, йде до роботы.
[illegible] майнеръ, вертае зъ роботы
[illegible] Шевченко.
[illegible] Духновичь.
[illegible] Франко.
[illegible] руку тôлько 5 цт.

НОВИНКИ.

— Зачуваемо, що 8. с. м. вôдбуде ся чиновственное засѣданіе уряду „Соединенія" въ Trenton, N. J.

Заслуженй люде мусять вертати до свого рôдного краю.

Подаемо найпевнѣйшу вѣсть, що ОО. Стефанъ Яцковичь зъ McKeesport-Duquesne, Pa. и Иларіонъ Дзубай зъ Punxsutawney, Pa. зôстали вôдкликанй на Угорщину на приказъ Риму.

— По празнични рѣчи идѣть до Dolbin Bro's.

— О. А[illegible] Дзубай зъ Leisenring, Pa. дôставъ остру нагану вôдъ епископа мункачôвского зъ тою замѣткою, що если не перепросить свого теріторіяльного епископа и если дальше не буде смиренно слухати, верне на покуту до одного зъ монастирôвъ въ Угорщинѣ. — Ану най теперь „А. Р. Вѣстникъ" заперечить?

— Въ Dolbin Bro's можна дôстати мѣтлы и бокеты по 20 цнт.

Въ Олифантѣ Русины мають цѣлкомъ добру школу.

Вже разъ зрозумѣли Русины, що имъ треба школы, але якои? Въ Олифантѣ ходять дѣти до публичнои школы, а по полудни учать ся въ рускôй школѣ. Вечеромъ учать ся старшй англійского языка и руского. Учителемъ есть п. Д. Пырчь. Отъ така школа може и мусить принести Русинамъ користи.

— Кождый нехай знае, що Dolbin Bro's мае шторъ на North Oak str. N. 45.

ДОБРЙ ЧАСЫ.

Въ Kansas City, Mo., замкнено MissouriNationalBank; найбôльша то була институція фінансова въ краю.

— Всяки начиня бляшани и порцелянови можна дôстати дуже таньо у Dolbin Bro's.

— Въ Гамбургу стрейкують всѣ портовй робôтники.

Число стрейкуючихъ доходить до 15.000.

— Миски всѣлякого гатунку можна найтаньше купити у Dolbin Bro's.

— Учивъ Марцѣнъ Марцѣна — а самъ мудрый якъ . . . . . Товтъ. Учивъ Д-ръ С. Сабовъ своихъ собратій, якъ мають вôдносити ся до схизматикôвъ. — Най буде — наука не иде въ лѣсъ. Але и почавъ учити зъ поза плота, бо боявъ ся пôдписати О. Протоерей Ал. Товтъ О. Д-ра Сабова, якъ вôнъ мае писати по „русски" и якъ мае розумѣти принципы теольоґічнй. Най буде — наука не иде въ лѣсъ. Та бо на свѣтѣ есть рôжниця мѣжь наукою дурною, а наукою розумною. Учити когось языка, мовы, треба самому передовсѣмъ володѣти тою мовою перфектно, инакше не можь другихъ научати. А рôжниця помѣжь мовою „рускою" Д-ра Сабова и О. Прот. Товта не велика. Одну и другу мову, якъ перечитае великороссъ, то здвигне плечима и скаже, якъ колись оденъ великороссъ сказавъ редакторови „Слова": „Вы господинъ учѣтъ ся, а якъ гараздъ будете вмѣти, тогды пишѣть". Въ Вашй теольоґічнй мудрощѣ мы не входимо, бо Вы велиты на тôмъ поли, але не сварѣть ся ради Бога о языкъ, о котрôмъ Вы понятія не маете. Якъ-бы Вы завели споры про языкъ мадярскій all right. Тамъ можете дати собѣ духа — бо въ тôй галузи Вы найсильнѣйшй. — Suum cuique.

— Десять паръ нôчного начиня можна дôстати за $1.98 у Dolbin Bro's въ Mt Carmel, Pa.

ПОСМЕРТНИ ВѢСТИ.

Выдѣлъ „Руско-Народного Союза" дѣлить ся отсимъ зъ своими членами сумною вѣстію: Дня 25. юнія 1896 умерла въ Сташкôвцяхъ, столицѣ Земплинскои, Анна Слукъ, жена Стефана Слукъ, доброго брата братства св. Володимира въ McAdoo, Pa., и [illegible]рного члена „Руско-Народного Союза".

Вѣчная ей память!

Справы робôтничй.

Робота часово полѣпшила ся.

Фірма R. G. Dunn & Co. подае въ своимъ тыжневôмъ переглядѣ слѣдуюче справоздане:

Часы въ кôнци поправили ся и всюды запановавъ бôльшій рухъ. Пôсля телеґрамôвъ, богато фабрикъ пущено въ рухъ, а въ другихъ побôльшено число робôтникôвъ. Замовленя, вздержанй на кôлька мѣсяцѣвъ передъ выборами — теперь надôйшли. Попытъ за американскою пшеницею за границею пôдвысшивъ цѣну въ Ню Йорку на 90 цнт. Въ протягу тыжня цѣна пôшла въ гору о 8 цнт., вôдъ двохъ тыжнѣвъ о 10 цнт., а вôдъ початку вересня о 24 цнт. и стоить теперь высше, якъ въ котрôмъ небудь мѣсяци до червня 1892.

Въ промыслѣ желѣза запановавъ такожь бôльшій рухъ и цѣны декотрыхъ фабрикантôвъ пôшли вже въ гору. Теперь вôдбувають ся нарады желѣзныхъ трустôвъ, сталевыхъ, гвоздевыхъ и т. д. — Банкрутсвъ було въ минувшôмъ тыжни 276, а въ минувшôмъ року въ тôмъ часѣ 283.

— Arcadia, Ind. Склянни фабрики перестали робити, понеже робôтники застрейковали, допоминаючись пôдвысшеня платнѣ о 7 процентъ.

— Chicago, Ill. Трустъ гвоздевый зниживъ цѣну на гвоздѣ зъ $2.70 за бочку на $1.70, а сподѣвають ся ще бôльшого зниженя, бо навѣть до $1.25.

— Patterson, Pa. Майнеры застрейковати думають, понеже компанія дуже не точно выплачуе. Бувають пейды, що робôтники навѣть половины платнѣ не дôстають.

— Mt. Carmel, Pa. Робота поправила ся. Всѣ брехи роблять лѣпше, якъ передъ тымъ, але якъ то довго потревае, годѣ вгадати.

— Syracuse, N. Y. Фабрики байциклѣвъ фірмы Stearns & Co., котрй черезъ кôлька мѣсяцѣвъ були замкненй, остали отвертй въ понедѣлокъ; 1200 робôтникôвъ дôстане занятє и платня буде пôдвысшена о 19—20 процентъ.

Майже всѣ продукты, а особливо мука, помимо великого попыту за американскою пшеницею, подорожѣла значно.

Робôтникъ якійсь часъ трошка бôльше заробить, але тяжко заробленый грôшь вôддасть зъ процентомъ компаніямъ. И то называють ся лѣпшй часы McKinle-а.

Wanted—An Idea Who can think of some simple thing to patent? Protect your ideas; they may bring you wealth. Write JOHN WEDDERBURN & CO., Patent Attorneys, Washington, D. C. for their $1,800 prize offer and list of two hundred inventions wanted.

АНТОНІЙ ПЕТРОВСКІЙ
A. Petrowski
501 West Centre str.
SHENANDOAH, Pa.

Мае велику гросерню, въ котрôй можна набути по дуже низькихъ цѣнахъ всего потрѣбного до дому. Товары свѣжй и здоровй, не такй, якъ у жидôвъ. Такожь можна у него дôстати всякй рѣчи ковальскй, котрй вôнъ самъ выробляе. А вже бы часъ, щобъ люде покинули жидôвъ, а себе самыхъ вспомагали.

J. LIACHOWICZ
(І. Ляховичь)
425 Shamokin st.
ШАМОКИНЪ, ПА.
Польско-литевскій зегармістръ и ювілеръ

Всяки направы зегарковъ выконуе точно, таньо и въ короткôмъ часѣ и за направу гварантуе. — Мае на складѣ великій выбôръ зигаркôвъ золотыхъ и срѣбныхъ по дешевой цѣнѣ, и за доброту кождого зигарка гварантуе.

Обручки слюбни, якъ хто купуе дôстае въ подарунку гарный будзѣкъ.

Стѣнни зеґары дае на выплатъ.

J. BOBKOWSKI
ПРЕДПРІЕМЦЯ ПОХОРОНÔВЪ.
Вынаймае такожь керичи на похороны, хрестины и весѣля по дуже низкихъ цѣнахъ.

300
PEARL and MULBERRY, st
SHAMOKIN PA
Удавайте ся въ потребѣ до него.

Юліянъ Копыстяньскій
(Julian Kopyscianski)
420 W. Pine st.
ШАМОКІНЪ, ПА.
Перворядный сальонъ рускій. — Найлучшй напитки можна ту дôстати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого гатунку, горѣвки досконалй, цигара дуже добрй.
Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

РЕСТАВРАЦІЯ и КАВЯРНЯ.
✳ TROMETTERS' ✳
(Тромейтеръ)
Cor. Rock & Sunbury str.
SHAMOKIN, PA.
напротивъ National Bank.
Снѣданя, Обѣды, Вечери.
Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы прилагодженй на европейскій спосôбъ, дуже смачно. Услуга пильна и солідна.
Осôбнй покоѣ для родинъ. — Найлучшй вина, пива, лікеры, віски и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала.
Препоручае ся всѣмъ сю реставрацію, а передовсѣмъ приѣзднымъ.
Пишучій сей адвертайсментъ ручить за Тромейтера.

O. Murdza & Bro's
46. Second st.
MT. CARMEL, PA.
О. МУРДЗА и БРАТЪ.
Сторъ заосмотреный въ найлѣпшй товары, спроваджованй впростъ зъ найпершихъ складôвъ. — Майже всѣхъ Русинôвъ въ Mt. Carmel заосмотрюе въ живности. Продае такожь одяга майнерскй и посылае грошѣ до старого краю таньо, точно, скоро и беспечно.
Свôй до свого — а до чужого не пхай ся. Жидôвъ оминайте зъ далека!

JOHN GLOWA
—EXCELSIOR, PA.
Одинокій шторъ на цѣлый Excelsior
Ивана Гловы.
Вже его непотребуемо захвалювати, бо кождый не вôдъ нинѣ его знае, а хто еще не знае, най зайде и купить, а певно не пожалуе.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ld.
— ВЪ —
Shamokin, Pa.
327 Shamokin, st.
Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново урядженый. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 показуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнй Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $2000.
Заряджають нимъ
Стефанъ Мурдза
— И —
Теодоръ Федько

RICHARD IRVIN
FURNITURE DEALER and UNDERTAKER,
OAK STR.
Mt. Carmel, Pa.
Нашй люде знають не вôдъ нынѣ Irvin-а. Чи то похоронъ, борони Боже, то де зайдешь? Свого чоловѣка нема, треба шукати чужого, але честного, котрый тя не ошукае. — Оженишь ся, де пôдешь по гратя? До Irvin-а, вôнъ дасть таньо, але добри гратя и за грошми почекае.
Люде! Йдѣть въ тыхъ потребахъ тôлько до Irvin-а, бо вôнъ нашь пріятель.

At R. BROWN
37 North Oak st.
MT. CARMEL, PA.
Мае на складѣ чоботы, черевики и обуве всякого рода.
Продае по дуже дешевыхъ цѣнахъ убраня для дѣтей, якъ шапки и другй потрѣбнй рѣчи.
Всѣ рѣчи добрй, краснй и танй. Зайдѣть тôлько, купѣть разъ, а не пожалуете купити у
R. Brown
37 North Oak st. — Mt. CARMEL, PA.

Peter A. Stief
11, 13 & 15 OAK Str.
Mt. CARMEL, PA.
ОСТРА ЗИМА НАДÔЙШЛА!
Щобъ не мерзнути дармо просимо заглянути до нашого великого складу, заосмотреного въ осѣннй и зимовй товары, въ найлѣпшôмъ сортѣ, пôсля найновшои моды въ розмаитыхъ кольорахъ и пôсля розмаитыхъ цѣнъ. Мужеска убраня въ цѣнѣ $4.50—6.00 и высше. Великій запасъ дитинныхъ вовняныхъ убрань по 75 цнт. $3.50—4.50—6.00 и высше. Годѣ вычислити всякого рода убрань и всякй цѣны, але вѣдомо почт. людямъ, що у насъ можна найлѣпшй и найтаньше всякй убраня дôстати, якъ де инде.
Мужеска пальта въ всѣхъ фарбахъ по $3.75 $5.00 $6.00 и высше.
Пальта для хлопцѣвъ по цѣнѣ $3.50 $4.50 $5.00—6.50 и высше.
Дитинни пальта по цѣнѣ $1.00—1.50—2.00—2.50 и высше.
Такожь не забувайте, що у насъ можна дуже таньо дôстати бѣлизну найлѣпшу спôдну и верхну, капелюхи и шапки зимови!
Зайдѣть — то побачите.
PETER A. STIEF
11, 13 & 15 North Oak str.
Mt. Carmel, Pa.
Великій складъ убрань и першорядный кравець.

Руска бучерня
Russian Meat Market
OLYPHANT, PA.
КУЗЬМЫ СВАЛЫ.

Свѣже, добре, тане мясо всякого рода. Розвозить въ часъ и пунктуально.
Якъ хто вже прозрѣвъ, якъ хто хоче назвати ся чоловѣкомъ, най покине вже разъ жидôвъ, а най удасть ся до нашого честного чоловѣка.
Кузьмы Свалы
въ ОЛИФАНТѢ.

PETRO SERAFIN
ПЕТРО СЕРАФИНЪ
424 Shamokin St.
Рускій готель.
Мае пиво, віску и всякй другй здоровй напитки. Готель чистенькій, услуга порядна, честна и солідна.
Вже часъ покинути чужихъ, а себе самыхъ пôдпомагати.

T. TALPASZ,
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
Рускій Реставраторъ
— и —
готельничій
246 Pearl str.
SHAMOKIN, PA.
Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ, друже мой!
— Добрый вечеръ, свате!
А куда такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!
Що за Талпашъ? Звôдки [illegible]
— Та-жъ краянъ нашъ [illegible]
— У него всѣ русини
— Пôдкрѣпляють силы!
— Що за брындза й пи[illegible]
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братам[illegible]
— Таньо надзвычайно!

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

ПЯНИЦЯ.

Бувъ то разъ собѣ пяниця:
все пропивъ, що тôлько мавъ.
Чи то пôстъ бувъ, чи мясницѣ,
все одинъ законъ тримавъ:
Чарка, „бляшка", чи скляниця,
пивъ и все припоминавъ:
„Дай намъ Боже, що намъ треба,
а по смерти гопъ до неба!"

Чоловѣче, чи жѣноче
товариство вôнъ любивъ;
Якъ нѣхто вже пить не хоче,
вôнъ хочь до сволока пивъ:
„Цуръ та пекъ! Здоровъ сволоче!
Щобъ ты черги не хибивъ!
Дай намъ Боже, що намъ треба,
а по смерти гопъ до неба!"

И таку вже мавъ натуру:
[illegible] чарки не минавъ.
Добрый [illegible] пивъ, чи люру;
чи кôнчивъ, чи [illegible]
то все щиро, а не зъ дуру
имя боже споминавъ:
„Дай намъ Боже, що намъ треба,
а по смерти гопъ до неба!"

Та зимою разъ пôдпивши
нôчю зъ коршмы прямцювавъ;
Стежку простую змыливши
[illegible] заночувавъ.
Мовь въ перину ноги вкрывши,
якъ заснувъ, то [illegible] не вставъ.
Мовь [illegible] сонна бѣла
[illegible] стрепавсь и пурхнувъ зъ тѣла.

Прокидаєсь. „Бррру! Огидно!
Адже-жь се я вмеръ, бôгме!"
Трупъ въ снѣгу, що вже й не видно
духъ стрѣлою въ гору дме.
Стало страшно такъ и встыдно...
„Ну, якъ чортъ мене возьме?
Ще смолу заставить пити!
Радшебъ въ „Общество" вступити!"

Та теперь було вже пôзно
райска брама передъ нимъ.
И зъ горы глядить такъ грôзно
огнекрилый херувимъ.
Коло брамы не завôзно —
стука, стука бѣдный Климъ,
Шепче, ждучи ласки зъ неба:
„Дай намъ Боже, що намъ треба!"

Панъ Богъ въ небѣ зачувае:
знае хто се, та мовчить,
и Петрови повѣдае:
„Глянь но Петре, хтось стучить!"
Ось Петро ключа выймае
и до фѣрточки спѣшить.
„Хто тамъ, гей? Чого потреба?
Хто калатае до неба?

„Прошу ласки—Климъ озвавъ ся—
я пяниця, зву ся Климъ."
„Що пяниця? — розкричавъ ся
божій ключникъ, — геть изъ нимъ!
Ты небоже въ пекло справъ ся
тутъ не є пяницямъ приймъ!"
Похололо въ Клима въ серци,
далѣ такъ спытавъ крôзь дверцѣ:

„Божа воля й судъ небесный,
противъ него намъ не стать!
Та скажи, мôй пане чесный,
якъ тя маю величать?
Чую голосъ твôй чудесный
та парсуны не видать."
Та Петро симъ образивъ ся,
такъ на Клима розгрозивъ ся:

„Дурню, ты собѣ гадаешь,
що й у насъ вашъ польскій ладъ?
За що ты мя паномъ лаешь?
Чи то тутъ панôвъ є складъ?
Всѣ мы въ небѣ рôвни, знаешь!
Всякій всякому мы братъ.
Я не жаденъ панъ-канчучникъ,
я Петро небесный ключникъ."

„А то ты святенькій Петре.
Климъ утѣшно одвѣчавъ, —
Чомъ же такъ гôрке, не тепле
слово ты менѣ кричавъ?
А забувъ, якъ самъ запекле
ты Исуса вôдрицавъ?
Я, що правда, пивъ надмѣрно,
та Христа державсь все вѣрно."

Вчувъ Петро, високъ почухавъ,
губы мôцно затиснувъ,
Далѣ „рускои" понюхавъ
тай тихенько геть шмигнувъ.
А пяниця слухавъ, слухавъ, —
зновь у браму грюконувъ;
Та тремтить, та стиха шепче
Дай намъ Боже, що найлекше!"

Панъ Богъ въ небѣ зачувае;
знае хто се, та мовчить,
и Павлови повѣдае:
„Глянь но Павле, хтось стучить!"
Ось Павло свôй мечь выймае
и до брамы зъ нимъ бряжчить:
„Хто тамъ? Живъ знать дуже свято,
що такъ въ браму бешь завзято?"

Прошу ласки,—Климъ озвавъ ся,—
я пяниця, зву ся Климъ."
„Що пяниця тубъ ще пхавъ ся,
чи тутъ коршма? Геть изъ нимъ!
Маршь у пекло! Къ чорту ставъ ся!
Маршь въ огонь, смолу и дымъ!"
СтавъКлимъ, мовь окропомъзмытый
Далѣ такъ ставъ говорити:

„Въ пекло кажешь? Га, сли мушу
то оно вже не втече.
А ты хто небесный мужу?
Ось що радъ я знати ще.
Голосъ твôй паде у душу,
та не бачу тя въ лице."
Зъ неба голосъ бе здоровый:
„Я Павло, слуга Христовый."

(Конець буде.)

Купуйте книжки!

Въ редакціи „Свободы" можна дôстати слѣдуючи книжки:

Образки зъ Америки
написавъ Бузько.
Цѣна ..... **10 цнт.**

Народный рухъ Австро-Угорскихъ Русинôвъ Ч. I.
написавъ М. Павликъ.
Цѣна ..... **15 цнт.**

Одинока руска бучерня на цѣле мѣсто на Second str. на противъ друкарнѣ „Свободы"

Ю. Щипчика и Г. Трохановского.
Mt. Carmel, Pa.

Въ кождôй хвили свѣже мясо всякого рода. И волове и толяче и вепрове. Ану газдынѣ не волочѣть ся по чужихъ — маете своихъ!

Dr. F. J. Meek

Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ
Cor. Shamokin and Chesnut str.

Одинокій лѣкарь, славянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчить всякй хоробы совѣстно и въ короткôмъ часѣ. Особливо незрôвнаный лѣкарь въ справахъ положничихъ.. Говорить по англійски, по руски и по польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, нашимъ Русинамъ.

БАНКЪ
рускій, польскій и словенскій

M. SINGER,

(публичный нотаръ.)
101 Morris st.
JERSEY CITY, N. J.

Продае шіфкарты по найтаншôй цѣнѣ до всѣхъ портôвъ европейскихъ, посылае грошѣ до всѣхъ мѣстъ Европы.

Не забувайте!

ВКЛАДАЙТЕ ЛЮДЕ ГРОШѢ ТÔЛЬКО ДО:

MT. CARMEL BANKING COMPANY
въ MT. CARMEL, PA.

Заложеный 13. децембра 1894

КАПІТАЛЪ	$50.000
Неподѣльный дохôдъ	4.000
Надвышка	2.000

THOS. M. RIGHTER, president. * DAVID CAMP vice president.
F. M. EVERETT cashier.

ДИРЕКТОРЫ:

D. D. Bolich	Jos. S. Nowakoski
George E. Berner	Harey S. Robius
O. B. Millard	Thos. M. Righter
David Camp	P. A. Stief
Joseph Gould	Benj. Wirt
Issac Goldschmidt	John L. Williams

Сей банкъ заступають и хоронять своими мастками ти люде, що въ горѣ выписани. Не тримайте грошѣ по матерацахъ, а зложѣть въ беспечне мѣсце.

H. FEINBERG,

ЗЕГАРМІСТРЪ и ЮВІЛЕРЪ
619 Cor. Shamokin & Commerce str.
SHAMOKIN, PA.

Зегармістръ, що бувъ зъ Ляховичомъ въ спôлцѣ — перенѣсъ ся на N. 619 Cor. Shamokin & Commerce st; где стриткара стае. Заложивъ великій складъ зегаркôвъ и зигарôвъ стѣнныхъ. Хто у мене купуе за $5.00 товару, дôстане файный презентъ, що буде вартати $1.00.

Маю такожь перстенѣ золоти. Маю до спроданя револьверы, окуляры все по дуже низькихъ цѣнахъ. — Прошу зайти до мене, а хто у мене що купить, то певно буде задоволеный. — Робота моя добра и дуже таня.

За роботу гварантую на два роки.

FREE HOMESTEADS

of 160 acres!

ДО КАНАДЫ!

Хто хоче мати свою землю, хто хоче бути добрымъ господаромъ, хто хоче бути паномъ, а не наймитомъ чужимъ, най выберае ся до КАНАДЫ. Тамъ дае правительство даромъ 160 акрôвъ (113 моргôвъ) доброи землѣ, дае даромъ дерева на будôвлю будынкôвъ, якъ на дарованыхъ акрахъ дерева пригôдного на будôвлю не булобъ. По трохъ лѣтахъ дають deed и вже земля стае власностію чоловѣка.

Податкôвъ, кромѣ таксы на школу жадныхъ нема и то лишь ⅓ часть платить на школу громада, а ⅔ части правительство.

Вже для 10 дѣтей правительство будуе школу, для 30 фамілій дае 160 акрôвъ для церкви.

Подорожь до КАНАДЫ дуже мало коштуе. Русинôвъ зъ Галичины вже есть 30 фамілій въ Edmonton, а теперь зновь мають приѣхати.

Хто хоче зголосити ся, най напише на адресъ:

JOHN GLOWA
EXCELSIOR PA.

Dr. J. FLORIAN MEEK
(Д-ръ Миколайчикъ)

Спеціяліста въ акушеріи, для хоробъ баоскихъ и дѣточихъ.
Offis 125. 3-th str. помѣжъ Maple и Vine str.

MT. CARMEL, PA.

Молодый сей докторъ скôнчивъ студія въ Batimore пôсля нового пляну наукъ. Лѣчить всячй хоробы знаменито, особливо розумѣе ся на справахъ положничихъ и на хоробахъ дѣточихъ. Розмовить ся по руски, по польски и по англійски. Дуже милый чоловѣкъ, звычайно молодый докторъ! Най васъ Панъ Бôгъ боронить, щобысте другого кликали, якъ маете свого.

ОДИНОКІЙ РУСКО-ПОЛЬСКІЙ МАГАЗИНЪ
„Пôдъ Червоною Звѣздою".

Я увѣдомляю Почт. публику, що мы купили фабрику убрань и можемо продавати убраня о 25 прц. таньше, якъ въ другихъ сторахъ. Убраня майнерскй и оверковты можете купити у

Star Clothing Hall

26 S. Oak st.
(другй дверѣ вôдъ банку).
MT. CARMEL, PA.

Гавріилъ Малинякъ
Гуртовный складъ
(Wholsale)
20 Market st.
SHAMOKIN PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры найлѣпшого ґатунку

Братя! замовляйте у свого!

W. H. LUIS

622. Sunbury St.
Branch Store,
11. N. Shamokin str.
SHAMOKIN, PA.

Складъ всякихъ музичныхъ инструментôвъ, якъ трубы, гармоніи, пяніна, скрипки, басы и другй краснй инструменты. Цѣны не высокй, а инструменты дуже добрй, спроваджованй зъ найлѣпшихъ фабрикъ. Якъбы хто хтѣвъ повеселити ся въ недѣлю и свята, най зайде тамъ, а купить собѣ таньо красный, музичный инструментъ.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ШТОРЪ
въ
ОЛИФАНТѢ ПА
Пôдъ зарядомъ
ГЕОРГІЯ ХИЛЯКА

Звѣстного руского патріоты. Есть се найлучше заосмотреный зô всѣхъ шторôвъ во всѣ потрѣбнй товары и всякого рода по якъ найтаньшôй цѣнѣ.

Кождый тамошный Русинъ уважаючи себе правдивымъ и щирымъ патріотомъ, най спѣшить до свого руского штору. Особенно нашй ґаздынѣ най йдуть громадно!

На що Юськôвъ, Шмулѣвъ спомагати? Идѣть до свого.

F. MISSLER & KRIMMERT

Банкъ
И ПРОДАЖА КАРТЪ КОРАБЕЛЬНЫХЪ
106 West st. (CENTRAL BUILDING)
NEW YORK
напротивъ двôрцй колеи:
PENSYLVANIA R. R., CENTRAL R. R. of NEW JERSEY, LEHIGH VALLEY R. R., ERIE R. R. and WEST SHORE R. R.

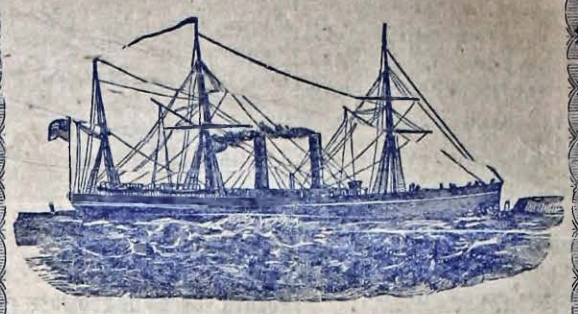

До сеи фірмы треба удавати ся по карты корабельнй (шіфкарты) до Европы и зъ вôдтамъ.

Посылки грошей до старого краю, инкассоване спадщины и довгôвъ. Вымѣны грошей и т. д. Та фірма вырабляе повномочія и пашпорты Сполуч. Державъ въ якъ найкоротшôмъ часѣ.

Всякй замовленя выготовляе точно, скоро, ретельно и певно.

LAUER BREWING CO.

въ READING, PA
ЗАЛОЖЕНЫЙ 1866 року. — Вырабляе 25.000 бочокъ мѣсячно.

Пиво одного зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Pennsylvenia „LAUER BREWING CO." есть вôльне вôдъ всякихъ примѣшокъ, и для того есть найздоровшимъ. Завсѣгды однои и тои самои доброты и пріемного смаку и есть споряджане пôдъ зарядомъ одного зъ найздôбнѣйшихъ и досвѣдченыхъ пивоварôвъ.

Вырабляе въ найлѣпшôмъ ґатунку Porter and Lager Beer, Stock Ale, Old Brown Stout and Porter in Vaults.

Сальонѣсты и приватнй родины повиннй замавляти пиво лишень въ броварѣ:

LAUER BREWING CO.
READING, PA.

Хто хоче справити яку офѣру до свои церкви
нехай ся зверне до найсолѣднійшого и найлѣпшого
Руского товариства для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ въ Самборѣ.

ТОВАРИСТВО СЕ МАЕ У СЕБЕ НА СКЛАДѢ:

наплечники, стихари, поясы, обрусы, плитоны, фелоны, епитрахилѣ, образы, плащаницѣ, чаши, лѣхтари, хресты, хоругвы, книги церковнй и взагалѣ всякй рѣчи потрѣбнй до ужитку церковного.

ЯКЪ НАЙДЕШЕВШИ ЦѢНЫ.

При замовленяхъ на бôльше якъ 100 злр. а. в. вôдповѣдный опустъ (рабатъ).

Всѣ рѣчи выкôнченй стисло пôсля приписôвъ гр. кат. обряду. Товаръ приходить на мѣсце призначеня найдальше за мѣсяць вôдъ часу замовленя.

Товаръ высылаесь лишь за попереднымъ присланемъ належитости, або за послѣплатою (C. O. D.).

Адресуйте такъ:
„Товариство для выробу и торговлѣ ризъ церковныхъ" въ Самборѣ,
AUSTRIA, GALICIA.

Dr. I. GOODMAN
Plysician and Surgeon
Office: Mt. Carmel Avenue, Opposite Mt. Carmel House
Mt. CARMEL, PA.

Лѣчить всякй хоробы добре и таньо. Може розмовити ся по руски, по польски и по словенски.

M. ROTHSCHILD,
642 E. Sunbury St.
ШАМОКИНЪ, ПА.

Великій складъ всякого рода убрань, для старшихъ и для дѣтей. Капелюхи, шапки и всякй другй рѣчи того рода въ найлѣпшôмъ ґатунку, въ низькихъ цѣнахъ.

HO! HO! HO!

Stop! Стань и огляни всѣ возы для бучерôвъ, гросерникôвъ, голсельникôвъ (до розвоженя пива) и различнй другй, робленй зъ найлѣпшого матеріялу и найлѣпшои роботы.

Головне ковальство!

Спеціяльно вырабляють ся желѣзнй плоты, и обгородженя надгробникôвъ.

J. B. ZIMMERMAN Ag.
Cor. Independence and Market str.
SHAMOKIN, PA.

HOTEL
HETMAN CHMIELNICKI,
Alexy Halaburda
Mt. CARMEL, PA.

Коло лігайского діпа есть рускій готель, одинокій на цѣле мѣсто рускій готель. Чистенько тамъ, всякй напои, якъ віска, пиво, рум, темперъ дуже добрй и здоровй. Хто хоче переночувати, знайде тамъ чисто лôжко и чемну услугу.

Ану Русины! Чижь будете все ходити по чужихъ людяхъ и за свои грошѣ по кутахъ стояти?

Найлѣпше лѣкарство на всѣ слабости зъ фабрикѣ
„RIPANS CHEMICAL Company"

Лѣчить слѣдуючй слабости: Нудность, мдлости, болѣ головы, цѣмѣрку, вѣтры, нестравность, затверджѣнє, направляе жолудокъ и всѣ другй слабости.

Лѣкарства тй называють ся такъ:

Ripans Tabules.
Ripans Tabules cure nausea.
Ripans Tabules: at druggists.
Ripans Tabules cure dizziness.
Ripans Tabules cure flatulence.
Ripans Tabules cure headache.
Ripans Tabules cure dyspepsia.
Ripans Tabules assist digestion.
Ripans Tabules cure bad breath.
Ripans Tabules cure biliousness.
Ripans Tabules: one gives relief.
Ripans Tabules cure indigestion.
Ripans Tabules cure torpid liver.
Ripans Tabules: gentle cathartic.
Ripans Tabules cure constipation.
Ripans Tabules: pleasant laxative.
Ripans Tabules: for sour stomach.
Ripans Tabules cure liver troubles.

Можна дôстати во всѣхъ аптикахъ.

R. H. Morgan

9 W. Centre St.
SHENANDOAH, Pa.

R. H. MORGAN — SHENANDOAH, PA. CAPS, BADGES, UNIFORMS.

Вырабляе фаны, пасы, шапки и вôдзнаки для Братствъ. Пишѣть по цѣнники и по пробу.

Молись, трудись, учись, до СОЮЗА запишись, до читальнѣ ходи, Бога въ сердцю май, ближнього люби, церковь посѣщай, Свободу читай, Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся. Въ льотерію не грайте, тôлько грôшь щадѣть. Братя! намъ треба „Народного Дому", ану скиньтесь по центови. Се не забувайте! . . . . Буде зъ васъ.